

Förord

Grundläggande bedömningskriteriet

Det grundläggande bedömningskriteriet bör vara harmonin mellan häst och ryttare. Ryttaren måste hantera hästen rättvist, finkänsligt och med respekt, vara dess sanna ledare snarare än att dominera den. Ryttaren ska alltid sätta hästens välbefinnande först och se till att den är vid god hälsa och inte kommer till skada. Hästen ska kunna utföra sitt uppdrag med välbehag, vara lugn och lösgjord, men också självsäker, uppmärksam och arbetsvillig.

Huvudsakliga bedömningsprincipen

Den huvudsakliga bedömningsprincipen är domarens skyldighet att göra balanserad, objektiv och rättvisande bedömning som rättvist speglar hela prestationen.

Målet

Målet med handledningen är att tillhandahålla sportdomare med ett verktyg som ger dem möjligheten att döma i enlighet med det huvudsakliga bedömningskriteriet och den grundläggande bedömningsprincipen.

Nyckelelement

Handledningen är baserad på några nyckelelement som måste vägas in för en väl avvägd bedömning. De elementen är:

- sits och inverkningar och kontakt med hästen
- takt och balans
- lösgjordhet och följsamhet
- form och rörelser
- korrektheten i utförandet

Brandväggar

Alla nyckelelement måste utgöra grunden i bedömningen. Goda kvaliteter på ett av dessa element ska enligt princip inte kompensera för tydliga brister i andra element. För att förhindra detta har brandväggar placerats mellan de krav och/eller begränsningar som har satts för varje nyckelelement. De brandväggarna kan inte överskridas och kommer att vara en guide för domaren när spannet av möjliga poäng ska bestämmas.

Allmän vägledning

Det grundläggande bedömningskriteriet, så som det formulerats ovan, utgör den grundläggande vägledningen vid bedömning av kvalitén på ridningen. Dessutom bör sits och inverkningar avgöras i förhållande till ryttarens teknik, balans och tajmning. Sits och inverkningar bör karakteriseras av lätthet och finkänslighet och inte av tvång och oskälig press. Hela framförandet ska visa att häst och ryttare tränats väl och att förberedelserna inför tävlingen varit grundliga.

Domarens ansvar

Handledningen kommer inte att tillhandahålla domarna med detaljerade svar till alla situationer som kan uppstå under en bedömning. Ett sådant dokument skulle inte bli användbart. Det är därför domarens ansvar att underhålla och uppdatera sin kunskap om de hästvetenskaper som handledningen är baserad på. Detta borde göra att domaren kan agera i enlighet med avsikten i handledningen i de flesta situationer.

Långsam TÖLT

Allmänt: Hästen ska gå i en jämn fyrtaktig rytm, som flyter jämnt genom hästen. Halsen bör vara välvd och ryggen aktiv och rundad, hela överlinjen bör vara utan anspänning. Bakbenen är pådrivande (aktiva) och frampartiets rörelser är fria och lätta. Hästen ska röra sig i balans med stark och aktiv rygg med lösgjorda och flytande rörelser.

Övriga anmärkningar:

- 0 poäng ges när mindre än motsvarande 1 långsida tölt har visats (sammanhängande).
- Om ett gult kort ges för grov ridning i någon av gångarterna/delmomenten kan slutpoängen för hela prestationen reduceras med 0,5 till 2 poäng.
- Avdrag med 1 till 3 poäng om övergången mellan gångarter/delmoment sker på fel ställe eller saknar mjukhet – se diagrammet på sidan 19.
- I töltklasser där *långsamt tempo* ska visas ska intrycket vara att hästen lätt kan tölta i en 10 meters cirkel i den hastigheten. I töltklasser där *långsamt/lugnt/stadigt tempo* ska visas är den accepterade hastigheten **något** högre än i klasser som efterfrågar *långsamt tempo*.

Ökad TÖLT

Allmänt: Hästen ska gå i en jämn fyrtaktig rytm, som flyter jämnt genom hästen. Hästen ska långa sitt steg och huvudet och halsen kan längas mer än vid långsam tölt, hela överlinjen fortfarande stark och utan anspänning. Hästen ska röra sig i balans, med stark och aktiv rygg, aktiva bakben, med lösgjorda och flytande rörelser.

Övriga anmärkningar:

- 0 poäng ges när mindre än motsvarande 1 långsida tölt har visats (sammanhängande)
- Om ett gult kort ges för grov ridning i någon av gångarterna/delmomenten kan slutpoängen för hela prestationen reduceras med 0,5 till 2 poäng.
- Avdrag med 1 till 3 poäng om övergången mellan gångarter/delmoment sker på fel ställe eller saknar mjukhet – se diagrammet på sidan 19.

TÖLT – tempoväxlingar

Allmänt: Se avsnitten för långsam tölt och snabb tölt.

Övriga anmärkningar: 0 poäng ges när mindre än motsvarande en långsida tölt har visats (sammanhängande) eller inga tempoväxlingar har utförts.

TÖLT – långsam till mellan- eller valfritt tempo

Allmänt: Hästen ska gå i en jämn fyrtaktig rytm, som flyter jämnt genom hästen. I långsamt tempo tölt ska halsen vara välvd och ryggen aktiv och rundad, hela överlinjen ska vara utan anspänning.

Bakbenen ska vara aktiva och rörelserna i frampartiet är lätta och fria. I snabbt tempo tölt ska hästen långa sitt steg och huvud och hals kan sträckas ut mer än vid långsam tölt, hela överlinjen fortfarande stark och utan anspänning. Hästen ska röra sig i balans, med stark och aktiv rygg, aktiva bakben, med lösgjorda och flytande rörelser.

TÖLT – långsam till medeltempo utan tygelkontakt

Allmänt: Se sektionen tölt – långsam till medeltempo. Huvudet och halsen kan vara mer utsträckt än när man rider med aktiv tygelkontakt, under förutsättning att hästen fortfarande rör sig i balans, med stark och aktiv rygg, aktiv bakdel, med lösgjorda och flytande rörelser.

Övriga anmärkningar: 0 poäng ges när mindre än motsvarande en långsida tölt har visats (sammanhängande), om tyglarna är lösa under mindre än motsvarande en långsida (sammanhängande) eller om tyglarna hela tiden hålls i båda händerna.

SKRITT

Allmänt: Hästen ska gå i en jämn fyrtaktig rytm med långa steg, vara lösgjord och röra sig energiskt. Hästen ska ha lång hals och rundad, avslappnad överlinje och gå framåt med följsamhet, pådrivande och med luftiga steg. Ryggen är elastisk och rörelsen flyter genom hästens kropp.

Övriga anmärkningar: 0 poäng ges när mindre än motsvarande ½ långsida skritt har visats (sammanhängande).

TRAV – långsamt- till mellantempo

Allmänt: Hästen ska gå i en jämn tvåtaktig diagonal rytm med tydligt sväv. Hästen ska ha en böjd hals och en rundad, avslappnad överlinje och gå framåt med lösgjordhet, pådriv och med luftiga steg. Ryggen är elastisk och rörelsen flyter genom hästens kropp.

GALOPP – långsam till mellantempo

Allmänt: Hästen ska gå i en jämn tretaktig rytm med tydligt sväv. Hästen ska ha välvd hals, rundad och avslappnad överlinje och aktivt bakparti. Rörelserna hos framdelen är lätta och fria.

Övriga anmärkningar: 0 poäng ges när mindre än motsvarande en långsida i korrekt galopp visas (ingen galopp, fel galopp eller korsgalopp) hästen rusar eller är utom kontroll.

PASS- ovalbana

Allmänt: Hästen ska gå i en energisk tvåtaktig samsidig/lateral rytm med ett tydligt sväv och i hög fart. Hästen ska lyfta sin rygg och sträcka ut huvud och hals framåt. I svävfasen är samma sidas fram- och bakben sträckt långt framåt och motstående sidas ben är sträckta långt bakåt.

FYRGÅNG V4

Allmänt: Kvaliten på gångarterna ska inte ensamt avgöra vilka poäng som ges: högre poäng (över 7) är också möjligt för hästar med bra/medel rörelser, om kraven i bedömningsgrunden uppfylls.

Övriga anmärkningar: 0 poäng ges när mindre än motsvarande 1 långsida i rätt gångart har visats.

Om ett gult kort ges för grov ridning i någon av gångarterna/momenten kan slutpoängen för hela uppvisningen dras ned med 0,5 till 2 poäng.

Avdrag vid övergångar (sid 19)

Övergångar av gångarter/moment ska ske mitt på kortsidan eller på speakerns kommando. Ett avdrag måste göras om övergången är för sen eller för tidig. Storleken på avdraget beror på hur sen övergången var. Detta kan ses i diagrammet nedan.

Exempel: Vid en sen övergång som skedde någonstans på nästa långsida (orange zon) måste -2 dras av. I finaler och klasser med grupper ska motsvarande den sammanlagda sträckan som visas i diagrammet avgöra storleken på avdraget. Exempel: Om det tar motsvarande sträckan av en kurva och en långsida att genomföra övergången måste ett avdrag på -3 göras.

I lägre klasser (som V3 och V5) får ryttarna rida till nästa kurva för övergången till galopp. Avdrag för sen övergång genomförs endast efter att den punkten har passerats.

Obligatorisk sträcka eller tid

När hästen tydligt tappar gångarten kan poängen aldrig bli högre än 6,5 (brandvägg: Håller gångarten stadigt).

Om hästen förlorar gångarten för en längre sträcka (upp till ett halvt varv) ska motsvarande längd på sträckan i diagrammet ovan avgöra storleken på avdraget. Poängen kan dock aldrig bli högre än 6,5. (se ovan).

Om hästen förlorar gångarten längre än ett halvt varv ska brandväggen för att enbart visat halva den obligatoriska sträckan eller tiden (poäng upp till 3,0) användas. Poängen måste motsvara kvalitén på gångarten den sträcka som visats. Exempel: Om kvalitén på den visade sträckan är 5,0 blir poängen 1,5.

Om mindre än motsvarande en långsida har visats (sammanhängande) blir poängen 0.